

๑๒๑๖

รายงานกิจการ

งบทูล ขัญชีกำไรและขาดทุน

ประจำปี ๒๕๑๐

คณะกรรมการ

(คณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง)

นายบุญมา วงศ์สวรรค์ ปลัดกระทรวงการคลัง	ประธานกรรมการ
ม.ร.ว. จักรทอง ทองใหญ่ ปลัดกระทรวงเกษตร	รองประธานกรรมการ
นายฉลอง บึงตระกูล ผู้แทนกระทรวงการคลัง	กรรมการ
นายทำนอง สิงคาลวณิช ผู้แทนกระทรวงเกษตร	กรรมการ
นายสมฤทธิ์ เลิศบุศย์ ผู้แทนกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ	กรรมการ
นายสาย หุตะเจริญ อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน	กรรมการ
นายประสงค์ สุขุม ผู้อำนวยการส่วนวิชาการ สำนักงบประมาณ	กรรมการ
พลโท แสง เสนาณรงค์	กรรมการ
พลโท บุญเรือน บัวจรรยา	กรรมการ
นายเถลิง ชำรงนาวาสวัสดิ์	กรรมการ
นายสมภพ โหตระกิตย์	กรรมการ
นายบุญชู โรจนเสถียร	กรรมการ
นายจำเนียร สาระนาค ผู้จัดการ	กรรมการโดยตำแหน่ง

ข้อสรุปที่สำคัญเปรียบเทียบกับปีก่อน.....	1
การดำเนินงานเงินกู้ด้านสหกรณ์การเกษตร.....	4
การดำเนินงานเงินกู้ด้านเกษตรกร.....	8
การตั้งสาขา.....	8
การรับเกษตรกรขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าประจำสาขา.....	8
การดำเนินงานเงินกู้ของสาขา.....	9
เงินกู้จำแนกตามวัตถุประสงค์.....	10
การชำระคืนเงินกู้ของเกษตรกร.....	12
ฐานะการเงินและผลของการดำเนินงาน.....	14
เงินกองทุน.....	14
สินทรัพย์.....	15
เงินฝาก.....	16
เจ้าหนี้เงินกู้.....	16
รายได้ ค่าใช้จ่าย และกำไรสุทธิ.....	17
งบดุล บัญชีกำไรและขาดทุน.....	19
งบดุล บัญชีกำไรและขาดทุนประจำปี 2510 ซึ่งผู้สอบบัญชีรับรองแล้ว.....	21
รายงานการตรวจบัญชี.....	24
งบดุลเปรียบเทียบ.....	27
งบกำไรและขาดทุนเปรียบเทียบ.....	29
การจัดสรรกำไรสุทธิ.....	30
นโยบายของธนาคารและแผนงานที่จะจัดทำในปี 2511.....	31
ผนวก 1 ท้องที่ดำเนินงานของสาขา 2510.....	35
ผนวก 2 ลูกค้าประจำสาขา 2510.....	38
ผนวก 3 การดำเนินงานเงินกู้ของสาขา 2510.....	39

ข้อสรุปที่สำคัญเปรียบเทียบกับปีก่อน

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. 2509 ซึ่งใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 21 กรกฎาคม 2509 มีวัตถุประสงค์ให้ความช่วยเหลือทางการเงินเพื่อส่งเสริมอาชีพหรือการดำเนินงานของเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือสหกรณ์การเกษตร

ธนาคารนี้ได้รับโอนกิจการจากธนาคารเพื่อการสหกรณ์เต็มเสร็จเมื่อ 31 ตุลาคม 2509 (ใช้เวลาประมาณ 40 วัน) และได้ดำเนินกิจการต่อเนื่องจากธนาคารเพื่อการสหกรณ์ ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2509 สืบมา มีเวลาดำเนินงานในปีนั้นเพียงประมาณสองเดือน ธนาคารนี้เพิ่งได้ดำเนินงานเต็มปีใน 2510 เป็นปีแรก

ความก้าวหน้าของธนาคารในปี 2510 เปรียบเทียบกับในปี 2509 มีข้อสรุปที่สำคัญดังต่อไปนี้

	2509	2510	จำนวน ที่เพิ่มขึ้น	เพิ่มขึ้น ร้อยละ
เงินกองทุน	ล้านบาท 143.2	304.4	161.2	113
สินทรัพย์ทั้งสิ้น	ล้านบาท 355.1	473.7	118.6	33
จำนวนสาขาประจำจังหวัด	5	15	10	
จำนวนหน่วยประจำอำเภอ	13	43	30	
จำนวนอำเภอที่สาขาคำเนินงานเงินกู้	16	95	79	
จำนวนเกษตรกรซึ่งสาขารับขึ้น				
ทะเบียนเป็นลูกค้าประจำ	1,890	45,278	43,388	
การให้กู้เงินแก่เกษตรกรโดยตรง	ล้านบาท -	121.3	121.3	

	2509	2510	จำนวน ที่เพิ่มขึ้น	เพิ่มขึ้น ร้อยละ
การให้กู้เงินแก่สหกรณ์การเกษตร ล้านบาท	78.1	125.1	47.0	60
จำนวนพนักงานและลูกจ้างประจำ				
สำนักงานใหญ่	93	110	17	
จำนวนพนักงานและลูกจ้างประจำสาขา	85	266	181	

ในปี 2510 ธนาคารได้ให้เงินกู้รายใหม่แก่สหกรณ์การเกษตรเป็นจำนวนเงิน 125.1 ล้านบาท ซึ่งสูงกว่าในปีใดๆ ทั้งสิ้น เทียบกับในปี 2509 จำนวนเงิน 78.1 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 47.0 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 60 ทั้งนี้ช่วยให้บรรดาสหกรณ์การเกษตรสามารถให้กู้เงินเพิ่มเติมตามความจำเป็นในการประกอบอาชีพการเกษตรของสมาชิก และช่วยให้ขยายรับเกษตรกรเข้าเป็นสมาชิกเพิ่มเติมอีกตามสมควร

นอกจากการให้ความช่วยเหลือทางการเงินในค้ำสหกรณ์การเกษตร ธนาคารได้เร่งรัดดำเนินงานให้กู้เงินแก่เกษตรกรโดยตรงเพื่อส่งเสริมอาชีพการเกษตรอีกทางหนึ่งด้วย ในปีแรกที่ธนาคารได้ดำเนินงานเต็มปี ธนาคารมีสาขาประจำจังหวัดกระจายอยู่ในภาคพัฒนาต่างๆ 15 สาขา ซึ่งดำเนินงานเงินกู้เกี่ยวกับเกษตรกรโดยตรงใน 95 อำเภอ สาขาเหล่านี้ได้สอบสวนคัดเลือกเกษตรกรขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าประจำ เพียงสิ้นปี 2510 จำนวน 45,278 ครัวเรือน ในปีเดียวกันธนาคารได้สอบสวนให้กู้เงินแก่เกษตรกรเหล่านี้รวมเงิน 121.3 ล้านบาท เป็นเงินกู้ระยะสั้นเพื่อดำเนินงานผลิตชั่วคราว และเงินกู้ระยะปานกลางเพื่อลงทุนในสินทรัพย์การเกษตรซึ่งใช้ประโยชน์ได้หลายปี เงินกู้ดังกล่าวนี้เกษตรกรทั่วไปมีความต้องการมากที่สุด เพราะเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งในงานเกษตรเพื่อการค้า พนักงาน

สินเชื่อประจำสาขาต่าง ๆ ได้ติดตามตรวจและแนะนำการใช้เงินกู้ของเกษตรกรผู้กู้ โดยตลอด

ควรกล่าวไว้ด้วยว่า ตามแผนงานสินเชื่อการเกษตร 2509 - 2514 ซึ่ง คณะรัฐมนตรีลงมติเห็นชอบในหลักการเมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2509 กำหนดไว้ว่า ถึงสิ้นปี 2510 ธนาคารจะให้บริการสินเชื่อแก่เกษตรกรโดยตรงได้ประมาณ 13,600 ครัวเรือน จำนวนเงินให้กู้ประมาณ 68 ล้านบาท แต่ตามที่กล่าวในวรรคก่อน ธนาคารนี้ดำเนินงานได้เกินกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้เป็นอันมาก

สำหรับอำเภอซึ่งอยู่ห่างไกลสำนักงานสาขาประจำจังหวัด ธนาคาร จัดตั้งหน่วยของสาขาประจำอำเภอนั้น ๆ ขึ้น เพื่อให้บริการแก่เกษตรกรในท้องที่ อย่างใกล้ชิดในเรื่องต่อไปนี้ (1) สอบสวนคัดเลือกเกษตรกรผู้สมัคร โดยออกไป สอบถึงบ้านและนาไร่ของผู้สมัครเพื่อสาขาพิจารณารับขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าประจำ (2) ให้การศึกษาอบรมแก่กลุ่มลูกค้าในเรื่องสินเชื่อการเกษตรและเรื่องอื่น ๆ ที่ เกี่ยวข้อง (3) สอบสวนและช่วยเหลือลูกค้าเพื่อทำคำขอกู้โดยถูกต้องสมควร (4) ตรวจสอบและแนะนำผู้กู้เพื่อใช้เงินกู้ให้เป็นไปตามความมุ่งหมายและได้ผลดี ตลอดจนร่วมมือกับส่วนราชการส่งเสริมการเกษตรให้คำแนะนำทางวิชาเกษตรใน หมู่ลูกค้า และ (5) ซ้อมความเข้าใจตลอดจนร่วมหารือแก้ไขอุปสรรคในที่ประชุม กลุ่มลูกค้า เพื่อให้ผู้กู้สามารถชำระหนี้เงินกู้ตามกำหนด เมื่อสิ้นปี 2510 มีหน่วย ของสาขาประจำอำเภอ 43 หน่วย

อนึ่ง เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการเดินทางของลูกค้าผู้กู้ สำนักงานสาขา จัดบริการเคลื่อนที่ในความควบคุมของผู้จัดการสาขาหรือสมุห์บัญชีสาขา ออกไป จ่ายเงินกู้แก่ลูกค้าผู้กู้ที่หน่วยประจำอำเภอในต้นฤดูผลิตพืชผลหลัก และออกไป รับชำระหนี้เงินกู้จากลูกค้าที่หน่วยประจำอำเภอในระยะหลังการเก็บเกี่ยว ทั้งนี้ เฉพาะอำเภอที่อยู่ห่างจากจังหวัดมาก ในการนี้ บริการเคลื่อนที่ให้ความสะดวกใน เรื่องเงินฝากแก่ลูกค้าและบุคคลอื่น ๆ ในท้องที่พร้อมกันไปด้วย

ตามที่กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่าธนาคารพยายามให้บริการแก่เกษตรกร
อย่างใกล้ชิดที่สุดโดยเข้าถึงเกษตรกรในท้องที่จริง ๆ ทั้งนี้ เพราะธนาคารตระหนัก
อยู่ว่า งานสินเชื่อการเกษตรที่จะได้ผลดีนั้น บริการมีความสำคัญไม่น้อย
กว่าเงิน ด้วยเหตุดังกล่าว เกษตรกรผู้เป็นลูกค้าโดยทั่วไปจึงมีความภักดีต่อ
ธนาคารเป็นอันมาก ต่างยึดเอาธนาคารเป็นที่พึ่งทางการเงินชั่วชีวิตของตนตลอด
จนชั่วลูกหลาน ในปี 2510 แม้พืชผลได้รับความเสียหายมากเนื่องจากฝนแล้งผิด
ปกติการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรต่อธนาคารก็เป็นสถิติที่น่าพอใจ ดังจะเสนอ
ต่อไป .

จำนวนพนักงานและลูกจ้างที่เพิ่มขึ้นในปี 2510 ดังแสดงในหน้า 2 นั้น
ส่วนใหญ่เพิ่มขึ้นในสาขาต่าง ๆ ที่ตั้งขึ้นใหม่ ตามความจำเป็นเพื่ออำนวยความสะดวก
แก่เกษตรกรโดยตรงดังกล่าวแล้ว ในสำนักงานใหญ่เพิ่มพนักงานขึ้นตามการขยาย
งานเพียง 17 คน

การดำเนินงานเงินกู้ค้ำประกันการเกษตร

สหกรณ์หาทุนซึ่งเป็นลูกค้าผู้มีส่วนใหญ่ของธนาคารนี้ ได้รับเงินกู้จาก
ธนาคารในอัตราดอกเบี้ยร้อยละเจ็ดต่อปี จนถึง 30 มิถุนายน 2510 และในอัตรา
ร้อยละเก้าต่อปีตั้งแต่ 1 กรกฎาคม 2510 สหกรณ์ใช้เงินกู้จากธนาคารเป็นทุน
ให้กู้แก่เกษตรกรผู้เป็นสมาชิกอีกต่อหนึ่งเพื่อใช้ประกอบอาชีพการเกษตร แต่เดิม
สหกรณ์เรียกดอกเบี้ยจากสมาชิกผู้กู้ในอัตราร้อยละสิบต่อปี หลังจากธนาคารเพิ่ม
อัตรดอกเบี้ย สหกรณ์จึงเรียกดอกเบี้ยจากสมาชิกผู้กู้ในอัตราร้อยละสิบสองต่อปี

ในปี 2510 ธนาคารให้เงินกู้อย่างใหม่แก่สหกรณ์หาทุน 114.8 ล้านบาท
เทียบกับในปี 2509 จำนวน 68.7 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 46.1 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้น
ร้อยละ 67 ในปี 2510 สหกรณ์ใช้ทุนจากธนาคารให้เงินกู้แก่สมาชิกจำแนกตาม
วัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

	บาท	เทียบกับ ยอดเงินให้กู้ เป็นร้อยละ
1. เงินกู้ระยะสั้น (ไม่เกิน 12 เดือน) เพื่อค่าจ้างแรงงานและใช้จ่ายอื่น ๆ ในการ ดำเนินงานเกษตร	6,897,057	6.00
2. เงินกู้ระยะปานกลาง (ไม่เกิน 3 ปี)		
ซื้อวัว ควาย 25,512 ตัว	40,797,502	35.53
บุกเบิกที่ดิน 63,302 ไร่	12,924,871	11.26
ซื้อเครื่องมือขนาดใหญ่ เครื่องสูบน้ำ และ อุปกรณ์อื่น ๆ เกี่ยวกับการเกษตร	13,414,184	11.69
สร้างหรือปรับปรุงบ้าน โรงเรียน และ สิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ เกี่ยวกับการเกษตร	10,510,860	9.15
สร้างหรือปรับปรุงทางน้ำ คันนา และงานปรับปรุงที่ดิน	7,170,359	6.25
พาหนะลำเลียง (เกวียน, ล้อ และเรือ)	2,629,864	2.29
ลงทุนเลี้ยงสัตว์ ไก่ เป็ด และปลา	2,468,150	2.15
ลงทุนทำสวน	1,337,120	1.17
อื่น ๆ	2,120,495	1.84
เงินกู้ระยะปานกลางรวมยอด	93,373,405	81.33
3. เงินกู้ระยะยาว (ไม่เกิน 5 ปี)		
ชำระหนี้สินเดิมเกี่ยวกับการเกษตร	7,089,820	6.17
ซื้อที่ดินการเกษตร 14,452 ไร่	4,947,575	4.31
อื่น ๆ	174,000	0.15
เงินกู้ระยะยาวรวมยอด	12,211,395	10.63
4. เงินกู้ของสหกรณ์หาทุน เพื่อจ่ายเงิน ฝากประจำ สมทบทุนสหกรณ์กลาง สมทบทุน จัดตั้งสหภาพสหกรณ์ ฯลฯ	2,347,836.43	2.04
รวมทั้งหมด	114,829,693.43	100.00

นอกจากสหกรณ์หาทุน ธนาคารให้เงินกู้รายใหม่แก่สหกรณ์การเกษตร
อื่น ๆ อีกบ้าง เช่น สหกรณ์เครดิตเพื่อผลิตรถกรรม และสหกรณ์บำรุงที่ดิน เป็นต้น
ในปี 2510 จำนวนเงิน 10.2 ล้านบาท เทียบกับในปี 2509 จำนวนเงิน 9.4 ล้านบาท
เพิ่มขึ้น 0.8 ล้านบาท

ในปี 2510 ธนาคารให้เงินกู้รายใหม่แก่สหกรณ์การเกษตรรวมทั้งหมด
125.1 ล้านบาท เทียบกับในปี 2509 จำนวนเงิน 78.1 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 47.0
ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 60

ตารางข้างล่างนี้แสดงการดำเนินงานเงินกู้เกี่ยวกับสหกรณ์การเกษตร โดยส่วนรวมใน 2510

สหกรณ์ผู้ กู้	เงินกู้ซึ่ง สหกรณ์เป็น ต้นเมื่อต้นปี (ล้านบาท)	เงินกู้ในระหว่างปี			ชำระหนี้ เงินกู้ ในระหว่างปี (ล้านบาท)	เงินกู้ซึ่ง สหกรณ์เป็น ต้นเมื่อต้นปี (ล้านบาท)
		ต้นเงิน (ล้านบาท)	ตอกเบี่ย ทบต้น ทุกสามเดือน (ล้านบาท)	รวม (ล้านบาท)		
สหกรณ์หาทุน (9,579 สหกรณ์)	183.53	114.83	17.46	132.29	85.79	230.03
ชุมนุมสหกรณ์หาทุน (2 ชุมนุม)	8.64	0.25	0.53	0.78	1.10	8.32
สหกรณ์เครดิตผลิตรถกรรม (10 สหกรณ์)	11.10	7.09	0.53	7.62	3.54	15.18
สหกรณ์บำรุงที่ดิน (12 สหกรณ์)	2.80	2.52	0.09	2.61	1.88	3.53
สหกรณ์ขายข้าวและพืชผล (6 สหกรณ์)	1.73	0.38	0.08	0.46	0.06	2.13
รวม	207.80	125.07	18.69	143.76	92.37	259.19

ในปี 2509 สหกรณ์การเกษตรชำระหนี้เงินกู้ต่อธนาคารได้รวม 103
ล้านบาท เป็นสถิติสูงสุดเมื่อเทียบกับปีก่อน ๆ ในปี 2510 แม้พืชผลได้รับความ
เสียหายเนื่องจากฝนแล้ง สหกรณ์การเกษตรชำระหนี้เงินกู้ต่อธนาคารได้สูงกว่า
ในปี 2509 ขึ้นไปอีก ดังรายการเปรียบเทียบต่อไป

	2509 (ล้านบาท)	2510 (ล้านบาท)	เพิ่ม (ล้านบาท)
(1) เงินชำระหนี้ซึ่งธนาคารได้รับเข้าบัญชี ภายใน 31 ธันวาคม	77.46	92.37	14.91
(2) เงินที่สหกรณ์ส่งต่อคลังจังหวัดหรือ ธนาคารออมสินไว้แล้ว แต่เมื่อ 31 ธันวาคม ยังอยู่ในระหว่างการโอน	<u>25.54</u>	<u>29.96</u>	<u>4.42</u>
รวม	<u>103.00</u>	<u>122.33</u>	<u>19.33</u>

แต่เดิมมาตามทางปฏิบัติของธนาคารเพื่อการสหกรณ์ การเข้าบัญชีรับชำระหนี้เงินกู้จากสหกรณ์ถือตามวันที่สหกรณ์ส่งเงินณคลังจังหวัดหรือธนาคารออมสินต้นทาง ในการงบประมาณปีต้องรอเงินระหว่างการโอนยังไม่อาจปิดบัญชีในวันที่ 31 ธันวาคมได้ อย่างไรก็ตาม ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรได้เพิ่มความเข้าใจกับสหกรณ์เปลี่ยนแปลงทางปฏิบัติตั้งแต่ 1 กรกฎาคม 2510 ทั้งนี้ คือ การส่งเงินของสหกรณ์ ธนาคารจะนำเข้าบัญชีรับชำระหนี้เงินกู้ในวันที่ธนาคารนี้ได้รับรายการเข้าบัญชีจากธนาคารแห่งประเทศไทยหรือธนาคารออมสินมิใช่ถือตามวันที่สหกรณ์ส่งเงินต้นทาง ฉะนั้น สำหรับปี 2510 ธนาคารจึงถือว่าธนาคารได้รับชำระหนี้เงินกู้จากสหกรณ์จำนวนเพียง 92.37 ล้านบาท ตามที่ได้รับรายการเข้าบัญชีภายใน 31 ธันวาคม 2510 เท่านั้น ส่วนเงินในระหว่างการโอนธนาคารจะเข้าบัญชีรับชำระหนี้เงินกู้ของสหกรณ์ในปีถัดไปตามวันที่ธนาคารได้รับรายการเข้าบัญชี ทั้งนี้เพื่อธนาคารงบประมาณปีในวันที่ 31 ธันวาคมได้ทันที ไม่ต้องรออย่างแต่ก่อน ในปีต่อ ๆ ไปเงินที่สหกรณ์ส่งในระหว่างการโอนจะชดเชยกันในตัว

การดำเนินงานเงินกู้ด้านเกษตรกร

โดยที่ในระยะแรกธนาคารยังมีเงินทุนจำกัดอยู่ ธนาคารจึงเพิ่งเล็ง
ดำเนินงานให้กู้เงินโดยเฉพาะอย่างยิ่งแก่เกษตรกรชั้นเล็กและชั้นกลางก่อน เงินกู้
ซึ่งเกษตรกรชั้นเล็กและชั้นกลางโดยทั่วไปมีความต้องการเป็นอันมากนั้น ตามที่ได้
กล่าวไว้ข้างต้นแล้ว ได้แก่เงินกู้ระยะสั้นเพื่อดำเนินงานผลิตชั่วคราว และเงินกู้
ระยะปานกลางเพื่อลงทุนในสินทรัพย์การเกษตรซึ่งใช้ประโยชน์ได้เกินกว่าสามปี
ทั้งนี้ เป็นปัจจัยสำคัญยิ่งในงานเกษตรเพื่อการค้า การดำเนินงานเงินกู้ด้าน
จำเป็นต้องให้บริการแก่เกษตรกรในท้องถิ่นอย่างใกล้ชิด ตลอดจนติดตามและแนะนำ
การใช้เงินกู้ของเกษตรกรโดยตลอด ทั้งร่วมมือกับส่วนราชการส่งเสริมการเกษตร
เพื่อเผยแพร่วิชาการเกษตรในหมู่เกษตรกรซึ่งเป็นลูกค้าผู้กู้ด้วย ฉะนั้น ธนาคาร
จึงจำเป็นต้องตั้งสาขาประจำจังหวัดขึ้นดำเนินงานเงินกู้เกี่ยวกับเกษตรกรโดยตรง

การตั้งสาขา

ในธันวาคม 2509 ธนาคารได้ตั้งสาขาประจำจังหวัดขึ้น 5 สาขา คือ
เชียงราย เพชรบูรณ์ พระนครศรีอยุธยา อุตรธานี เพชรบุรี ในปี 2510 ธนาคาร
ได้ตั้งสาขาประจำจังหวัดขึ้นอีก 10 สาขา คือ สระบุรี ตั้งแต่พฤษภาคม แพร่
สุโขทัย ชัยภูมิ ขอนแก่น ปราจีนบุรี และปัตตานี ตั้งแต่มิถุนายน กับระยอง
นครศรีธรรมราช และสุพรรณบุรี ตั้งแต่กรกฎาคม ฉะนั้น ในปี 2510 ธนาคาร
จึงมีสาขาประจำจังหวัดในภาคพัฒนาต่าง ๆ 15 สาขา ดำเนินงานให้กู้เงินแก่
เกษตรกรในท้องถิ่นโดยตรง ได้แสดงท้องที่ดำเนินงานของสาขาเหล่านี้ไว้ในผนวก 1

การรับเกษตรกรขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าประจำสาขา

เพียง 31 ธันวาคม 2510 สาขา 15 สาขาได้สอบสวนรับเกษตรกรซึ่ง
มีลักษณะถูกต้องตามข้อบังคับขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าประจำสาขา รวม 45,364 คน
ทั้งนี้ เพื่อขอกู้เงินสำหรับงานเกษตรต่อไปได้ตามคราวที่ต้องการ ในระหว่างปีมีผู้

พ้นจากการเป็นลูกค้าเพราะตาย หรือลาออกเนื่องจากย้ายไปประกอบอาชีพในต่าง
จังหวัด รวม 86 คน (ผู้พ้นจากการเป็นลูกค้ารายที่ได้รับเงินกู้จากธนาคารแล้ว
ได้ชำระหนี้เงินกู้แก่ธนาคารเสร็จสิ้น) ฉะนั้น เมื่อ 31 ธันวาคม 2510 จึงคงมี
ลูกค้าประจำสาขารวม 45,278 คน

จนถึงสิ้นปี 2510 มีผู้สมัครขอขึ้นทะเบียนซึ่งสาขาได้วินิจฉัยไม่รับเป็น
ลูกค้า เพราะไม่มีลักษณะถูกต้อง รวม 11,226 คน เหตุข้อใหญ่เนื่องจากมิใช่
เกษตรกรแท้จริง หรือมีรายได้ไม่เพียงพอชำระหนี้เงินกู้ ไม่ซื่อสัตย์ มีชื่อเสียง
ไม่ดี หรือมีหนี้สินล้นพ้นตัว

ได้เสนอรายการลูกค้าของแต่ละสาขาไว้ในผนวก 2

การดำเนินงานเงินกู้ของสาขา

ตารางข้างล่างนี้แสดงการดำเนินงานเงินกู้ (loan operations) ของทั้ง
15 สาขาเกี่ยวกับเกษตรกรโดยตรง ในปี 2510

	จ่ายเงินกู้	รับชำระคืน เงินกู้	เงินกู้ที่ลูกค้าเป็นลูกหนี้เมื่อสิ้นปี	
			จำนวน สัญญา	จำนวนเงิน
เงินกู้ระยะสั้นเพื่อผลิตผลหลักในท้องถิ่น (ข้าว ข้าวโพค มันสำปะหลัง ฝ้าย ฯลฯ)	50,960,490	6,148,100	21,979	44,812,390
เงินกู้ระยะสั้นเพื่อการอื่น	9,101,870	1,613,860	4,319	7,488,010
เงินกู้ระยะปานกลาง	61,197,080	1,753,980	19,628	59,443,100
รวม	121,259,440	9,515,940	45,926	111,743,500

ได้กล่าวไว้แล้วว่า เมื่อสิ้นปี 2510 ทั้ง 15 สาขา มีลูกค้าทั้งหมด 45,278
คน ในจำนวนนี้เป็นลูกค้าผู้กู้ซึ่งมีหนี้เงินกู้ต่อธนาคาร 35,839 คน จำนวนต้นเงิน
คงเป็นหนี้รวมทุกประเภท 111,743,500 บาท (จำนวน 45,926 สัญญา) เงินกู้
ส่วนเฉลี่ยต่อลูกค้าผู้กู้คนหนึ่ง ๆ เมื่อ 31 ธันวาคม 2510 จึงเป็น 3,100 บาท

การดำเนินงานเงินกู้จำแนกเป็นรายสาขา ปรากฏในผนวก 3

เงินกู้จำแนกตามวัตถุประสงค์

ทั้งเงินกู้ระยะสั้นและเงินกู้ระยะปานกลางเป็นปัจจัยสำคัญมากในงานเกษตรเพื่อการค้า เกษตรกรผู้เป็นลูกค้าเพิ่งได้รับเงินกู้จากธนาคารในปี 2510 เป็นครั้งแรก ความต้องการเงินกู้ระยะสั้นและเงินกู้ระยะปานกลางมีส่วนใกล้เคียงกัน ดังรายการต่อไปนี้

	จำนวนเงิน	ร้อยละ
เงินกู้ระยะสั้น (กำหนดให้ชำระคืนเสร็จภายใน 12 เดือน)	60,062,360	49.53
เงินกู้ระยะปานกลาง (กำหนดให้ชำระคืนเป็นรายงวดให้เสร็จภายใน 2-3 ปี)	<u>61,197,080</u>	<u>50.47</u>
	<u>121,259,440</u>	<u>100.00</u>

ตามรายงานสินเชื่อการเกษตรในประเทศไทย 2505 - 2506 ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ชี้ไว้ว่าเกษตรกรโดยทั่วไปกู้เงินจากเอกชนได้เฉพาะแต่เงินกู้ระยะสั้นไม่เกิน 12 เดือน ส่วนเงินกู้ระยะเกินกว่า 12 เดือน หาจากเอกชนได้ยากมาก เหตุนี้ เกษตรกรชั้นเล็กและชั้นกลางจึงขาดแคลนการลงทุนเพื่อเพิ่มการผลิตทางเกษตร ดังนั้น เมื่อธนาคารนี้ให้กู้เงินระยะปานกลางในปี 2510 ด้วยบรรดาเกษตรกรผู้เป็นลูกค้าจึงกู้เงินประเภทนี้เป็นส่วนสำคัญ เพราะมีความต้องการลงทุนในอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับงานเกษตรประดังอยู่

โดยที่เงินกู้ระยะปานกลางเป็นการลงทุนที่ใช้ประโยชน์ได้เกินกว่าสามปี เงินกู้สำหรับรายการเดียวกันจึงไม่เกิดเวียนรอบเป็นประจำปี นอกจากนั้นเกษตรกรผู้เป็นลูกค้าได้รับการแนะนำให้ใช้วิธีปฏิบัติทางเกษตรที่ดีขึ้น เช่น ใช้พันธุ์พืชที่ดี ปุ๋ยและยากำจัดศัตรูพืชที่เหมาะสม ซึ่งจะต้องการเงินกู้ระยะสั้นเพิ่มขึ้นตามลำดับ ฉะนั้น สำหรับลูกค้าเดิมในปีต่อ ๆ ไป จะต้องการเงินกู้ระยะสั้นเป็นส่วนสูงกว่าเงินกู้ระยะปานกลาง

เงินกู้ระยะสั้นในปี 2510 มีรายการจำแนกตามประเภทผลผลิตดังต่อไปนี้

	จำนวนเงิน	ร้อยละ
1. การผลิตข้าว (620,524 ไร่)	33,131,940	55.16
2. การผลิตข้าวโพด (136,438 ไร่)	8,586,580	14.30
3. การผลิตมันสำปะหลัง (34,141 ไร่)	3,109,050	5.18
4. การผลิตฝ้าย (27,428 ไร่)	3,039,020	5.06
5. การผลิตพืชไร่อื่น เช่น ปอ อ้อย แดง ผัก ถั่ว ยาสูบ สับปะรด (71,352 ไร่)	6,778,900	11.29
6. การผลิตผลไม้ เช่น เงาะ ทุเรียน หน่อไม้ (7,512 ไร่)	1,030,060	1.71
7. การเลี้ยงหมูและวัวเพื่อขาย	3,460,840	5.76
8. การผลิตไก่ เป็ด และไข่	836,770	1.39
9. การผลิตอื่น ๆ (การเลี้ยงปลาและเลี้ยงไหม)	89,200	0.15
	<u>60,062,360</u>	<u>100.00</u>

ส่วนเงินกู้ระยะปานกลาง มีรายการจำแนกตามวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

	จำนวนเงิน	ร้อยละ
1. ซื้อม้าใช้งาน (วัว ควาย และกั๋ง) รวม 12,918 ตัว	22,173,340	36.23
2. ชำระหนี้สินเดิมเกี่ยวกับการเกษตร (ผสมกับเงินทุนของตนเอง)		
ก. ไร่ถอนที่ดิน 11,828 ไร่ บาท 6,290,770		
ข. อื่น ๆ	<u>4,136,275</u>	17.04
3. บุกเบิกที่ดิน 28,393 ไร่	5,971,090	9.76
4. เครื่องสูบน้ำ 1,533 เครื่อง	5,287,915	8.64
5. ซื่อที่ดินการเกษตร 8,049 ไร่ (ผสมกับเงินทุนของตนเอง)	4,020,200	6.57
6. งานปรับปรุงที่ดิน (ทำนบ คันคูน้ำ ฯลฯ)	3,869,160	6.32

	จำนวนเงิน	ร้อยละ
7. ซื่อ สร้าง หรือปรับปรุงบ้าน โรงเรือน และ สิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ เกี่ยวกับการเกษตร	2,763,690	4.52
8. ลงทุนในการเลี้ยงสัตว์ (คอกหมู หมูและวัวใช้ทำพันธุ์)	1,785,400	2.92
9. ซื่อ สร้าง หรือปรับปรุงอุปกรณ์การขนส่ง (เกวียน ล้อ เรือ)	1,463,355,	2.39
10. ลงทุนในการทำสวน (มะพร้าว ลำไย ละมุด ส้ม มะนาว เงาะ ทุเรียน ฯลฯ)	1,192,850	1.95
11. ลงทุนขุดบ่อเลี้ยงปลา	659,950	1.08
12. ลงทุนในการเลี้ยงไก่เป็ด	328,600	0.54
13. ซื่อ สร้าง หรือปรับปรุงเครื่องจักรกล (อุปกรณ์รถแทรกเตอร์ เครื่องพ่นยา เครื่องตัดหญ้า เครื่องยนต์บดน้ำแข็งแช่ปลา)	293,950	0.48
14. ซื่อ สร้าง หรือปรับปรุงอุปกรณ์อื่น ๆ เกี่ยวกับการเกษตร	960,535	1.56
	<u>61,197,080</u>	<u>100.00</u>

จะสังเกตได้ว่าเงินกู้ระยะปานกลางที่ธนาคารให้ ในปี 2510 มีส่วน
ช่วยให้เกษตรกรผู้เป็นลูกค้ำมีอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับงานเกษตรในรายการที่สำคัญ
เช่น สัตว์ใช้งาน 12,918 ตัว เครื่องสูบน้ำ 1,533 เครื่อง และมีที่ดินการเกษตร
เพิ่มขึ้นหรือสงวนกรรมสิทธิ์ไว้ได้ รวม 48,270 ไร่ เป็นต้น

การชำระคืนเงินกู้ของเกษตรกร

ทั้ง 15 สาขาเพิ่งให้เงินกู้ในระหว่างปี 2510 และส่วนใหญ่กำหนดให้
เกษตรกรผู้กู้ชำระคืนเงินกู้เสร็จหรือชำระเงินรายงวดครั้งแรกภายในสิ้นปีพืชผล
(crop year) 31 มีนาคม 2511 สำหรับรายที่กำหนดให้ชำระคืนภายใน 31 ธันวาคม
2510 มีอยู่บ้างเป็นส่วนน้อย ได้แสดงการชำระคืนเงินกู้ของเกษตรกรเพียง 31
ธันวาคม 2510 ไว้ในรายการสถานะแห่งเงินกู้ต่อไปนี้

สถานะแห่งเงินกู้ของเกษตรกร 31 ธันวาคม 2510

รายการ	เงินกู้ระยะสั้นเพื่อผลิตผลหลัก		เงินกู้ระยะสั้นเพื่อการอื่น		เงินกู้ระยะปานกลาง		รวมทั้งหมด	
	จำนวนสัญญา	จำนวนเงิน	จำนวนสัญญา	จำนวนเงิน	จำนวนสัญญา	จำนวนเงิน	จำนวนสัญญา	จำนวนเงิน
(1) ตันเงินถึงกำหนด	46	72,900	662	963,480	121	161,450	829	1,197,830
(2) ตันเงินถึงกำหนดซึ่งได้รับชำระ	46	72,900	634	899,680	115	154,800	795	1,127,380
(3) ตันเงินชำระก่อนกำหนด	3,194	6,075,200	434	714,180	964	1,599,180	4,592	8,388,560
(4) ตันเงินซึ่งลูกค้าคงเป็นหนี้	21,979	44,812,390	4,319	7,488,010	19,628	59,443,100	45,926	111,743,500
(5) ตันเงินซึ่งอนุมัติให้ผ่อนเวลาและเงินรายงวดระยะปานกลางซึ่งอนุมัติให้ผิดชำระ	—	—	50	63,800	9	6,650	59	70,450
(6) ร้อยละของ (2) ต่อ (1)		100.00		93.38		95.88		94.12
(7) ร้อยละของ (5) ต่อ (1)		—		6.62		4.12		5.88
(8) ร้อยละของ (5) ต่อ (4)		—		0.85		0.01		0.06

เงินกู้ระยะสั้นและเงินรายงวดระยะปานกลางถึงกำหนดชำระภายใน 31 ธันวาคม 2510 รวม 829 สัญญา กู้ จำนวนต้นเงิน 1,197,830 บาท ในจำนวนนี้ ธนาคารได้รับชำระจริงภายในกำหนด 795 สัญญา กู้ จำนวนต้นเงิน 1,127,380 บาท เป็นร้อยละ 94.12 ของจำนวนต้นเงินถึงกำหนด ส่วนที่ยังชำระไม่เสร็จมีอยู่ใน จังหวัดอุดรธานีจังหวัดเดียว ผู้กู้ไม่สามารถชำระหนี้เงินกู้ตามกำหนดเพราะการทำนาได้รับความเสียหายเนื่องจากฝนแล้ง และเพราะราคาปอตกต่ำมาก ธนาคาร จึงได้พิจารณาอนุมัติให้ผ่อนเวลาชำระหนี้เงินกู้ระยะสั้นและให้พักชำระเงินรายงวด ระยะปานกลางตามสมควร รวมทั้งหมด 59 สัญญา กู้ จำนวนต้นเงินที่ผ่อนเวลาและ ผักชำระ 70,450 บาท เป็นร้อยละ 5.88 ของจำนวนต้นเงินถึงกำหนด หรือร้อยละ 0.06 ของต้นเงินซึ่งลูกค้านั้นหนึ่ง หนึ่ง ใน 2510 มีการชำระหนี้เงินกู้ก่อน กำหนด 4,592 สัญญา กู้ รวมต้นเงินชำระก่อนกำหนด 8,388,560 บาท (ต้นเงิน ชำระก่อนกำหนดหมายความว่า ต้นเงินกู้ระยะสั้นหรือต้นเงินรายงวดระยะปานกลาง ซึ่งถึงกำหนดชำระในปีต่อไปหลังจากปีที่รายงาน แต่ได้ชำระจริงภายในปีที่รายงาน)

ฐานะการเงิน และผลของการดำเนินงาน

เงินกองทุน

เมื่อสิ้น 2510 ธนาคารมีเงินกองทุน เทียบกับเมื่อสิ้น 2509 ดังนี้

	31 ธ.ค. 09	31 ธ.ค. 10
(1) ทุนชำระแล้ว		
ก. กระทรวงการคลังถือ	83,878,100.00	242,618,600.00
ข. สหกรณ์และเอกชนถือ	<u>6,126,800.00</u>	<u>6,331,800.00</u>
	90,004,900.00	248,950,400.00

	31 ธ.ค. 09	31 ธ.ค. 10
(2) เงินสำรอง	52,733,000.00	54,333,000.00
(3) กำไรสุทธิคงเหลือหลังจาก จัดสรรแล้ว	432,502.05	1,097,988.64
รวม	<u>143,170,402.05</u>	<u>304,381,388.64</u>

เมื่อ 31 ธันวาคม 2510 ธนาคารมีเงินกองทุนรวม 304,381,388.64 บาท เทียบกับในปี 2509 จำนวน 143,170,402.05 บาท เพิ่มขึ้น 161,210,986.59 บาท หรือร้อยละ 113 ทั้งนี้เนื่องจากเหตุข้อใหญ่ คือ กระทรวงการคลังซึ่งถือหุ้นอยู่ เมื่อสิ้นปี 2509 จำนวนเงิน 83,878,100 บาท ได้ซื้อหุ้นเพิ่มขึ้นในระหว่างปี 2510 อีกสองครั้ง คือเมื่อ 19 เมษายน 2510 จำนวนเงิน 58,740,500 บาท และเมื่อ 17 ตุลาคม 2510 จำนวนเงิน 100,000,000 บาท รวมเป็นค่าหุ้นซึ่งกระทรวงการคลัง ได้ซื้อไว้แล้วตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตร พ.ศ. 2509 รวม 242,618,600 บาท

สินทรัพย์

เมื่อสิ้นปี 2510 ธนาคารมีสินทรัพย์ทั้งสิ้น 473,701,169.91 บาท เทียบกับเมื่อสิ้นปี 2509 จำนวน 355,136,886.62 บาท เพิ่มขึ้น 118,564,283.28 บาท หรือร้อยละ 33

ในยอดสินทรัพย์เมื่อสิ้นปี 2510 จำนวน 473,701,169.91 บาทนั้นเป็น เงินสดและเงินฝากธนาคารอื่น 85,924,629.07 บาท หรือร้อยละ 18 ของยอดสินทรัพย์ ลูกหนี้เงินกู้สหกรณ์การเกษตรมีจำนวน 265,320,265.48 บาท เมื่อหักสำรอง หนี้สูญ 141,159.25 บาทออกแล้ว คงเหลือ 265,179,106.23 บาท หรือร้อยละ 56 ของยอดสินทรัพย์ ลูกหนี้เงินกู้เกษตรกรมีจำนวน 111,743,500 บาท และคอกเบย

ค้างรับสำหรับเงินกู้เกษตรกร 4,636,577.60 บาท รวมเป็น 116,380,077.60 บาท
เมื่อหักสำรองหนี้สูญ 581,900.39 บาทออกแล้วคงเหลือ 115,798,777.21 บาท หรือ
ร้อยละ 24 ของยอดสินทรัพย์ ส่วนสินทรัพย์ประจำซึ่งหักค่าเสื่อมราคาออกแล้วมี
จำนวน 5,804,904.64 บาท หรือประมาณร้อยละ 1 ของยอดสินทรัพย์

เงินฝาก

เมื่อ 31 ธันวาคม 2510 เงินฝากในธนาคารนี้มีจำนวน 52,393,407.53
บาท เพิ่มขึ้นจากยอดเมื่อสิ้นปี 2509 อีก 17,769,560.26 บาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ
34 เป็นจำนวนที่เพิ่มขึ้นในสำนักงานใหญ่ 11,244,828 บาท และในสำนักงาน
สาขา 15 สาขา 6,524,732 บาท

ยอดเงินฝากเมื่อสิ้นปี 2510 จำนวน 52,393,407.53 บาทนั้น ประกอบ
ด้วย

	บาท
เงินฝากออมทรัพย์	18,716,025.27
เงินฝากประจำ	31,455,862.26
เงินฝากตามส่วนเงินกู้	2,221,520.00

เจ้าหนี้เงินกู้

เมื่อ 31 ธันวาคม 2509 ธนาคารมีเจ้าหนี้เงินกู้ 144,454,730.03 บาท
เมื่อ 31 ธันวาคม 2510 คงเหลือ 89,703,798.14 บาท ลดลง 54,726,863.92 บาท
ทั้งนี้ เพราะธนาคารได้ชำระหนี้เงินกู้ครบถ้วนตามสัญญา จำนวนเงินที่ชำระมี
รายการดังนี้

	บาท
(1) พันธบัตรเงินกู้เพื่อสหกรณ์ 2483 (4½%)	1,116,000.00
(2) พันธบัตรเงินกู้เพื่อสหกรณ์ 2485 (4½%)	186,000.00

(3) เงินกู้กระทรวงการคลัง (4 %)	9,028,554.12
(4) เงินกู้กระทรวงการคลัง ทุนสินเชื่อการเกษตร (2 และ 6 %)	30,000,000.00
(5) เงินกู้ธนาคารออมสิน (4, 5, 6 และ 7 %)	13,932,143.13
(6) เงินกู้ทุนหมุนเวียนกรมสหกรณ์พาณิชย์และธนกิจ (2 และ 3 %)	87,500.00
(7) เงินกู้ทุนหมุนเวียนกรมสหกรณ์ที่ดิน (1 และ 3 %)	96,666.67
(8) เงินกู้ทุนสมทบ (3 %)	280,000.00
	รวม 54,726,863.92

รายได้ ค่าใช้จ่าย และกำไรสุทธิ

ในปี 2510 ธนาคารมีรายได้รวม 28.5 ล้านบาท เทียบกับในปี 2509 จำนวน 17.2 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 11.3 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 65

ตามที่ชี้แจงไว้ข้างต้นแล้ว ในปี 2510 ธนาคารให้เงินกู้รายใหม่แก่สหกรณ์การเกษตรสูงกว่าปีที่แล้ว และธนาคารได้เพิ่มอัตราดอกเบี้ยเงินกู้จากร้อยละเจ็ดเป็นร้อยละเก้าต่อปี ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2510 ธนาคารจึงมีรายได้ดอกเบี้ยเงินกู้สหกรณ์การเกษตรในปี 18.7 ล้านบาท เทียบกับในปี 2509 จำนวน 15.7 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 3 ล้านบาท ในส่วนเงินกู้เกษตรกรในปี 2510 ธนาคารมีรายได้ดอกเบี้ย 5.2 ล้านบาท (ในปี 2509 ธนาคารยังไม่มีรายได้ส่วนนี้) นอกจากนั้น ในปี 2510 ธนาคารมีรายได้ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารอื่น 4.5 ล้านบาท เทียบกับรายได้ดอกเบี้ยเงินฝากและพันธบัตรรัฐบาลในปี 2509 จำนวน 1.5 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 3 ล้านบาท

ในปี 2510 สำนักงานใหญ่มีค่าใช้จ่าย 11.9 ล้านบาท เทียบกับในปี 2509 จำนวน 12.9 ล้านบาท ลดลงประมาณ 1 ล้านบาท (ในปี 2509 สำนักงานใหญ่มีค่าใช้จ่ายสูง เนื่องจากธนาคารเพื่อการสหกรณ์เดิมเสียค่าส่วนลดในการขายคืนพันธบัตรรัฐบาลในกันยายน 2509 ก่อนโอนกิจการ) ส่วนสาขา 15 สาขามีค่าใช้จ่ายในปี 2510 จำนวน 7.1 ล้านบาท ซึ่งเป็นไปตามความจำเป็นในการดำเนินงานธนาคารจึงมีค่าใช้จ่ายในปี 2510 รวมทั้งหมด 19.0 ล้านบาท

กำไรสุทธิประจำปี 2510 มีรายการดังนี้

	บาท
กำไรของสำนักงานใหญ่	11,031,080.73
หัก ขาดทุนของสาขา	<u>1,596,254.80</u>
กำไรสุทธิ	<u>9,434,825.93</u>

สาขาเชียงราย เพชรบูรณ์ พระนครศรีอยุธยา และอุดรธานี มีกำไรสุทธิรวม 673,671.97 บาท เนื่องจากสาขาเหล่านี้ตั้งเมื่อปลายธันวาคม 2509 จึงได้ดำเนินงานเต็มปีใน 2510 แต่ละสาขามีลูกค้าผู้กู้ 3,600 - 4,300 คน และให้เงินกู้ในระหว่างปีมากกว่า 12 ล้านบาท อีกสาขาหนึ่งซึ่งตั้งเมื่อปลายธันวาคม 2509 เช่นเดียวกัน คือสาขาเพชรบุรี แต่ดำเนินงานใน 2510 ไม่ได้เต็มที่ เนื่องจากการแทรกซึมของคอมมิวนิสต์ ในปี 2511 จำเป็นต้องแก้ไขโดยให้สาขานี้ดำเนินงานในบางอำเภอของจังหวัดราชบุรีด้วย ส่วนสาขาอื่น ๆ อีก 10 สาขาเพิ่งตั้งในระหว่าง พฤษภาคมและกรกฎาคม 2510 ยังดำเนินงานไม่เต็มปี แต่ละสาขามีลูกค้าผู้กู้ไม่ถึง 3,000 คน จ่ายเงินกู้ไม่ถึง 10 ล้านบาท จึงขาดทุนรวม 11 สาขา 2,269,926.77 บาท เมื่อหักกลบลบกันแล้ว มียอดขาดทุนของสาขา 1,596,254.80 บาท ในปี 2511 สาขาเหล่านี้จะมีขนาดธุรกิจเพียงพอที่จะมีกำไรตามสมควร

งบดุล บัญชีกำไรและขาดทุน

ที่ประชุมใหญ่สามัญครั้งที่ 1 วันที่ 28 เมษายน 2510 ได้ลงมติตั้ง
สำนักงานคณะกรรมการทรัพย์สินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีของธนาคารประจำปี 2510
ได้เสนองบดุล บัญชีกำไรและขาดทุน ของธนาคารเพื่อการเกษตร
และสหกรณ์การเกษตร ประจำปี 2510 ซึ่งผู้สอบบัญชีได้รับรองแล้ว ไว้ในหน้า 21
ถัดไปนี้

ที่ประชุมใหญ่สามัญ ครั้งที่ 2 วันจันทร์ที่ 29 เมษายน 2511 ได้
อนุมัติงบดุล บัญชีกำไรและขาดทุนที่กล่าวมาแล้ว

ขอเสนองบดุลประจำปี 2510 เปรียบเทียบกับ 2509 กับงบกำไรและ
ขาดทุนประจำปี 2510 เปรียบเทียบกับ 2509 ประกอบไว้ด้วย

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

บัญชีกำไรและขาดทุน

สำหรับปีสิ้นสุดเพียงวันที่ 31 ธันวาคม 2510

เงินเดือนและค่าจ้าง	5,386,871	37	ดอกเบี้ยจากเงินให้สหกรณ์กู้ยืม	18,698,727	60
ประโยชน์เพิ่มสำหรับผู้ปฏิบัติงาน	1,320,913	92	ดอกเบี้ยจากเงินให้เกษตรกรกู้ยืม	5,182,796	26
ดอกเบี้ยเงินกู้	4,447,082	14	ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารต่าง ๆ	4,536,399	83
ดอกเบี้ยเงินฝาก	2,170,798	53	รายได้เบ็ดเตล็ด	64,166	84
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสถานที่	634,816	89			
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับครุภัณฑ์สำนักงาน	553,711	17			
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับยานพาหนะ	776,874	40			
ค่าพาหนะเบียดเบียนเดินทาง	822,564	45			
ค่าเบี้ยประชุมกรรมการ	204,600	—			
ค่าใช้จ่ายในสำนักงาน	1,181,850	31			
ค่าใช้จ่ายออกให้กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ					
ในการเร่งรัดหนี้เงินกู้	500,000	—			
ค่าฝึกอบรมพนักงานก่อนประจำการ	438,749	—			
สำรองหนี้สูญ	608,432	42			
กำไรสุทธิ	9,434,825	93			
	28,482,090	53		28,482,090	53

รายงานการตรวจบัญชี
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
ประจำปี 2510

สำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบบัญชีธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร งวด 1 ปี ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2510 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2510 เสร็จแล้ว ขอเสนอข้อสังเกตประกอบงบดุลดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตการตรวจ ตรวจสอบหลักฐานเอกสารการรับจ่ายเงินและสลิป กับสมุดบัญชีต่าง ๆ ทรัพย์สินประจำ ลูกหนี้ เจ้าหนี้และบัญชีอื่น ๆ ถือตามยอดในบัญชีและตามรายละเอียดที่เจ้าหน้าที่รับรอง พัสดุงเหลือถือตามรายงานการสำรวจ เงินสดคงเหลือเมื่อวันสิ้นงวดถือตามที่ได้ตรวจนับ เงินฝากธนาคารได้ตรวจสอบความถูกต้องเทียบกับยอดคงเหลือในใบแจ้งยอดของธนาคารที่เกี่ยวข้อง การตรวจสอบเกี่ยวกับลูกหนี้เงินกู้สหกรณ์การเกษตรใช้วิธีการทดสอบสำหรับสาขาต่าง ๆ ทั้ง 15 สาขา ในการตรวจสอบถือตามรายงานสรุปของธนาคารซึ่งเจ้าหน้าที่รับรองและได้ทดสอบกับรายงานของสาขาประกอบ

2. ทุนที่ชำระแล้ว มียอดยกมาจากงวดก่อน 90,004,900 บาท งบคืนกระทรวงการคลังซื้อหุ้นเพิ่มเติมอีก 158,740,500 บาท สหกรณ์ต่าง ๆ และเอกชนอีก 205,000 บาท รวมเป็นทุนที่ชำระแล้วตามงบดุล 248,950,400 บาท

3. การให้กู้เงิน

3.1 ด้านสหกรณ์การเกษตร ลูกค้าส่วนใหญ่ของธนาคาร ฯ ได้แก่สหกรณ์หาทุน นอกจากนี้ก็มีสหกรณ์การเกษตรอื่น ๆ อีกบ้าง เช่น สหกรณ์เครดิตเพื่อผลิตรายการ และสหกรณ์บำรุงที่ดิน เป็นต้น การให้กู้เงินแก่สหกรณ์

หาทุน เติมธนาคาร ฯ คิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละเจ็ดต่อปี ต่อมาได้เปลี่ยนเป็น
อัตราร้อยละเก้าต่อปี เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2510 เป็นต้นไป (ตามข้อบังคับ
ของธนาคาร ฯ ฉบับที่ 14 ว่าด้วยการให้สหกรณ์การเกษตรกู้เงินเพื่อใช้เป็นทุนให้กู้
แก่สมาชิก ลงวันที่ 12 กรกฎาคม 2510) งวดนี้ ธนาคาร ฯ ได้ให้เงินกู้รายใหม่
125.07 ล้านบาท และได้รับชำระหนี้ในระหว่างปี 92.37 ล้านบาท (เดิมการรับ
ชำระหนี้ถือตามวันที่สหกรณ์ส่งเงิน ณ คลังจังหวัดหรือธนาคารออมสินต้นทาง แต่
งวดนี้นำเข้าบัญชีถือเป็นรับชำระหนี้ในวันที่ธนาคาร ฯ ได้รับบัญชีกระแสจากธนา-
การแห่งประเทศไทยหรือธนาคารออมสิน) สำหรับดอกเบี้ยเงินกู้งวดนี้เป็นเงิน
ทั้งสิ้น 18.69 ล้านบาท เมื่อวันสิ้นงวดมียอดเงินกู้ค้างทั้งสิ้น 265.3 ล้านบาท ลูกหนี้
เงินกู้สหกรณ์การเกษตร ฯ ธนาคาร ฯ ตั้งสำรองหนี้สูญในอัตรา .01 % ของยอดหนี้
ค้างเมื่อวันสิ้นงวดสะสมไว้ทุกปี มียอดยกมาจากงวดก่อน 118,797.03 บาท ตั้ง
เพิ่มในงวดนี้ 26,532.03 บาท หักด้วยหนี้สูญระหว่างปี 4,169.81 บาทแล้ว สำรอง
หนี้สูญสิ้นงวดนี้ จึงเป็น 141,159.25 บาท เมื่อนำไปหักจากยอดเงินกู้ที่ค้างดังกล่าว
ข้างต้นแล้ว คงเหลือเป็นยอดเงินกู้ที่ค้างตามที่ปรากฏในงบดุล 265,179,106.23 บาท

3.2 ด้านเกษตรกร ธนาคาร ฯ ได้ตั้งสาขาในต่างจังหวัดขึ้น
ดำเนินงานเกี่ยวกับเงินกู้เกษตรกรโดยตรง ปี 2509 ตั้งสาขาขึ้น 5 สาขา ปี 2510
ตั้งเพิ่มอีก 10 สาขา รวมเป็น 15 สาขา ทั้ง 15 สาขาเพิ่งเริ่มให้กู้ในระหว่างปี
2510 ธนาคาร ฯ ได้จ่ายเงินให้กู้ไปแล้วในงวดนี้ทั้งสิ้น 121.2 ล้านบาท ชำระคืน
ในระหว่างปี 9.5 ล้านบาท ธนาคารคิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 12 ต่อปี เป็น
ดอกเบี้ยในงวดนี้ทั้งสิ้น 5.1 ล้านบาท (รับแล้วภายในงวด 5 แสนบาทเศษ ตั้ง
เป็นค้างรับรวมอยู่ในยอดเงินกู้เกษตรกร 4.6 ล้านบาท) เมื่อวันสิ้นงวดมียอดค้าง
ทั้งสิ้น 116,380,077.60 บาท เมื่อหักสำรองหนี้สูญ 581,900.39 บาทแล้ว (ตั้ง
สำรองหนี้สูญในอัตรา .5 % ของยอดหนี้ค้างทั้งสิ้น) คงเหลือตามที่ปรากฏในงบดุล
115,798,177.21 บาท

4. สิ้นทรัพย์ประจำ ในการตรวจสอบถือตามรายละเอียดที่เจ้าหน้าที่
รับรอง สำหรับการคิดค่าเสื่อมราคาถือตามหลักเกณฑ์ที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวง
การคลัง ตามหนังสือที่ กค. 0508/11224 ลงวันที่ 8 พฤษภาคม 2510 อนึ่ง โดยที่
ธนาคาร ฯ ได้มีการขยายงานเพิ่มขึ้นทุกปี ทำให้สิ้นทรัพย์ประจำเพิ่มขึ้นตามลำดับ
เพื่อเป็นการพิสูจน์และยืนยันทรัพย์สินตามงบดุล งวดต่อไปควรจะได้มีการตั้ง
กรรมการขึ้นทำการสำรวจอย่างน้อยปีละครั้ง รวมทั้งสาขาต่าง ๆ ด้วย

5. ผลการดำเนินงาน งบต้นธนาคาร ฯ มีกำไรสุทธิ 9,434,825.93
บาท (สำนักงานใหญ่กำไรสุทธิ 11,031,080.73 บาท สาขาขาดทุนสุทธิ 1,596,254.80
บาท) สำหรับสำนักงานใหญ่สาเหตุที่กำไรสุทธิสูงกว่างวดก่อน เนื่องจากการ
เปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยตามที่กล่าวมาแล้วในข้อ 3.1 และมีการจ่ายเงินให้กู้ด้าน
สหกรณ์การเกษตรสูงกว่างวดก่อน ทำให้มีรายได้ดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นด้วย ส่วนสาขา
ต่าง ๆ มีอยู่ 4 สาขา มีกำไรสุทธิ 673,671.97 บาท เนื่องจากสาขาเหล่านี้ได้
ดำเนินงานเต็มปี ส่วนอีก 11 สาขาขาดทุน 2,269,926.77 บาท เนื่องจากดำเนิน
งานไม่เต็มปีและมีการจ่ายเงินให้กู้แต่ละสาขาไม่ถึง 10 ล้านบาท เมื่อหักกลบกันทุก
สาขาแล้วคงขาดทุนสุทธิ 1.5 ล้านบาท

ทวี หนูนภักดิ์

กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

สำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

19 เมษายน 2511

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

31 ธันวาคม 2509

งบดุลเปรียบเทียบ

31 ธันวาคม 2510

		สินทรัพย์		
125,335,906.44	เงินสดในมือและเงินฝากธนาคารอื่น เงินให้กู้ยืม			85,924,629.07
217,389,324.50	ลูกหนี้เงินกู้สหกรณ์ การเกษตร	265,320,265.48		
118,797.03	หัก สำรองหนี้สูญ	141,159.25	265,179,106.23	
217,270,527.47				
	ลูกหนี้เงินกู้เกษตรกร เงินกู้ระยะสั้นเพื่อ ผลิตผลหลัก	44,812,390.00		
	เงินกู้ระยะสั้นเพื่อ การอื่น	7,488,010.00		
	เงินกู้ระยะปานกลาง	59,443,100.00		
		111,743,500.00		
	คอกเบี้ยค้างรับสำหรับ เงินกู้เกษตรกร	4,636,577.60		
	รวม	116,380,077.60		
	หัก สำรองหนี้สูญ	581,900.39	115,798,777.21	380,977,283.44
369,084.07	คอกเบี้ยค้างรับสำหรับเงินฝาก			-
942,892.02	สินทรัพย์ประจำ			5,804,904.64
11,218,476.62	อื่น ๆ			994,352.76
355,136,886.62			บาท	473,701,169.91

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

31 ธันวาคม 2509

งบดุลเปรียบเทียบ

31 ธันวาคม 2510

	หนี้สิน	
	<i>เงินกองทุน</i>	
	ทุนเรือนหุ้น	1,000,000,000.00
90,004,900.00	ทุนที่ชำระแล้ว	248,950,400.00
52,733,000.00	เงินสำรอง	54,333,000.00
432,502.05	กำไรสะสม	1,097,988.64
4,150,607.59	กำไรสุทธิปี	9,434,825.93
		313,816,214.57
	<i>เงินฝาก</i>	
9,041,088.90	เงินฝากออมทรัพย์	18,716,025.27
25,582,758.37	เงินฝากประจำ	31,455,862.26
	เงินฝากตามส่วนเงินกู้	2,221,520.00
		52,393,407.53
	<i>เงินกู้</i>	
1,780,000.00	พันธบัตรเงินกู้เพื่อสหกรณ์	478,000.00
54,498,204.51	กระทรวงการคลัง	45,469,650.39
30,000,000.00	กระทรวงการคลัง ทุนสินเชื่อการเกษตร	-
47,439,513.41	ธนาคารออมสิน	33,507,370.28
7,286,286.71	เงินทุนหมุนเวียนกรมสหกรณ์พาณิชย์ และธนกิจ	7,329,832.19
1,250,725.40	เงินทุนหมุนเวียนกรมสหกรณ์ที่ดิน	998,945.28
2,200,000.00	เงินกู้ทุนสมทบ	1,920,000.00
28,737,299.68	<i>ปณิกะ</i>	89,703,798.14
<u>355,136,886.62</u>		<u>17,787,749.67</u>
	บาท	<u>473,701,169.91</u>

เฉลียว พิศลยบุตร
สมุห์บัญชี

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

งบกำไรและขาดทุนเปรียบเทียบ

รายได้	2509	2510		
	รวม	รวม	สำนักงานใหญ่	สาขาสาขา
รายได้คอกเบี้ยเงินกู้สหกรณ์การเกษตร	15,706,568.57	18,698,727.60	18,698,727.60	—
รายได้คอกเบี้ยเงินกู้เกษตรกร	—	5,182,796.26	—	5,182,796.26
รายได้คอกเบี้ยเงินฝากธนาคารอื่น	1,041,036.89	4,536,399.83	4,239,289.91	297,109.92
รายได้คอกเบี้ยพันธบัตรรัฐบาล	450,774.03	—	—	—
รายได้เบ็ดเตล็ด	50,551.08	64,166.84	41,765.13	22,401.71
รวมยอด	17,248,930.57	28,482,090.53	22,979,782.64	5,502,307.89
ค่าใช้จ่าย				
เงินเดือนและค่าจ้าง	2,367,479.48	5,386,871.37	2,537,999.57	2,848,871.80
ประโยชน์เพิ่มสำหรับผู้ปฏิบัติงาน	534,336.68	1,320,913.92	638,443.83	682,470.09
คอกเบี้ยเงินกู้	6,262,327.54	4,447,082.14	4,447,082.14	—
คอกเบี้ยเงินฝาก	1,469,049.26	2,170,798.53	2,034,513.38	136,285.15
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสถานที่	60,644.42	634,816.89	106,697.14	528,119.75
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับครุภัณฑ์สำนักงาน	98,624.79	553,711.17	227,018.17	326,693.00
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับยานพาหนะ	48,817.28	776,874.40	116,260.96	660,613.44
ค่าพาหนะและเบี่ยงเบนเส้นทาง	59,848.60	822,564.45	131,880.10	690,684.35
เบยกกรรมการ	106,200.00	204,600.00	204,600.00	—
ค่าใช้จ่ายในสำนักงาน	398,757.24	1,181,850.31	538,925.59	642,924.72
ค่าใช้จ่ายออกให้กระทรวงพัฒนาการ แห่งชาติในการเร่งรัดชำระหนี้เงินกู้	500,000.00	500,000.00	500,000.00	—
ส่วนลดขายคืนพันธบัตรเงินกู้	1,083,662.68	—	—	—
สำรองหนี้สูญ	21,738.93	608,432.42	26,532.03	581,900.39
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	86,836.08	438,749.00	438,749.00	—
กำไรสุทธิประจำปี	4,150,607.59	9,434,825.93	11,031,080.73	-1,596,254.80
รวมยอด	17,248,930.57	28,482,090.53	22,979,782.64	5,502,307.86

เฉลียว พิศลยบุตร

สมุหบัญชี

การจัดสรรกำไรสุทธิ

ที่ประชุมใหญ่สามัญ ครั้งที่ 2 วันจันทร์ที่ 29 เมษายน 2511 ได้พิจารณา
อนุมัติการจัดสรรกำไรสุทธิของธนาคาร ประจำปี 2510 ตามที่คณะกรรมการเสนอ
ดังต่อไปนี้

	บาท
กำไรสุทธิประจำปี 2510	9,434,825.93
กำไรสะสมยกมา	<u>1,097,988.64</u>
รวม	<u><u>10,532,814.57</u></u>

จัดสรรดังต่อไปนี้	บาท
1. โบนัสกรรมการ (ร้อยละ 3 ของกำไรสุทธิประจำปี)	283,044.00
2. โบนัสพนักงานและลูกจ้าง (ร้อยละ 7 ของกำไรสุทธิประจำปี)	660,437.00
3. เงินปันผล ร้อยละ 3.5 ต่อปี	5,312,266.00
4. เงินสำรองตามกฎหมาย (ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของเงินปันผล)	2,700,000.00
กำไรสะสมยกไป	<u>1,577,067.57</u>
รวม	<u><u>10,532,814.57</u></u>

การจัดสรรกำไรดังกล่าวนี้ ได้รับอนุมัติกระทรวงการคลัง ตามความ
ในข้อ 13 วรรคท้ายแห่งระเบียบการบัญชีและการเงินของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2504
และข้อ 12 แห่งระเบียบว่าด้วยการจ่ายเบี้ยกรรมการและโบนัสในบริษัทและองค์การ
ค้าของรัฐบาล

นโยบายของธนาคารและแผนงานที่จะจัดทำในปี 2511

ในปี 2511 ธนาคารจะตั้งสาขาประจำจังหวัดขึ้นใหม่อีก 10 สาขา ในภาคพัฒนาต่าง ๆ เพื่อกำเนินงานให้กู้เงินแก่เกษตรกรโดยตรงในจังหวัดต่อไปนี้ (1) เชียงใหม่ (2) นครสวรรค์ (3) ร้อยเอ็ด (4) นครราชสีมา (5) ฉะเชิงเทรา (6) นครปฐม (7) ชุมพร (8) ลพบุรี (9) ชัยนาท และ (10) นนทบุรี การตั้งสาขาคงกล่าวจะดำเนินการตั้งแต่เมษายน 2511

ฉะนั้น ใน 2511 ธนาคารจะมีสาขาประจำจังหวัด 25 สาขาในภาคพัฒนาต่าง ๆ ดำเนินงานให้กู้เงินแก่เกษตรกรในท้องที่โดยตรง ดังนี้

ภาคพัฒนา	จังหวัด
เหนือ	1. เชียงราย
	2. เพชรบูรณ์
	3. แพร่
	4. สุโขทัย
	5. เชียงใหม่
	6. นครสวรรค์
ตะวันออกเฉียงเหนือ	7. อุตรธานี
	8. ขอนแก่น
	9. ชัยภูมิ
	10. ร้อยเอ็ด
	11. นครราชสีมา
ตะวันออก	12. ปราจีนบุรี
	13. ระยอง
	14. ฉะเชิงเทรา

ตะวันตก

15. เพชรบุรี

16. สุพรรณบุรี

17. นครปฐม

ใต้

18. นครศรีธรรมราช

19. บัตตานี

20. ชุมพร

กลาง

21. พระนครศรีอยุธยา

22. สระบุรี

23. ลพบุรี

24. ชัยนาท

25. นนทบุรี

ในปี 2511 จนถึงสิ้นกันยายน ทั้ง 25 สาขาจะอำนวยความสะดวกการเงินกู้แก่เกษตรกรโดยตรงได้ประมาณ 85,000 ครัวเรือน ใช้ทุนเพิ่มขึ้นราว 172 ล้านบาท

เมื่อ 1 มกราคม 2511 สำนักงานใหญ่ให้เงินกู้แก่สหกรณ์การเกษตร 9,609 สหกรณ์อยู่รวมประมาณ 265 ล้านบาท จนถึง 30 กันยายนปีเดียวกันประมาณว่าธนาคารจะให้เงินกู้รายใหม่แก่สหกรณ์การเกษตรรวมเงิน 148 ล้านบาท ทั้งนี้รวมถึงการให้เงินกู้แก่สหกรณ์หาทุนและสหกรณ์เครดิตเพื่อผลิตกรรม เพื่อให้กู้ต่อไปแก่สมาชิกเดิมสำหรับปรับปรุงงานเกษตร และเพื่อสหกรณ์ตั้งกล่าวขยายรับเกษตรกรเข้าเป็นสมาชิกเพิ่มเติม ตลอดจนการขยายให้เงินกู้แก่สหกรณ์บำรุงที่ดินและสหกรณ์อเนกประสงค์ต่อไปอีกด้วย อย่างไรก็ตาม ในระยะ มกราคม ถึง กันยายน 2511 คาดว่าธนาคารจะได้รับชำระหนี้เงินกู้จากสหกรณ์การเกษตรประมาณ 98 ล้านบาท ทั้งนี้ ธนาคารจะต้องหาทุนเพิ่มเติมสำหรับจ่ายเงินกู้ให้สหกรณ์การเกษตรจนถึง 30 กันยายน 2511 . ประมาณ 50 ล้านบาท

โดยที่ธนาคารดำเนินงานได้กว้างขวางกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ตาม
แผนงานสินเชื่อการเกษตรเป็นอันมาก จึงควรได้รับจัดสรรงบประมาณเพิ่มทุนซื้อ
หุ้นในธนาคารนี้มากกว่าปีละ 100 ล้านบาทตามที่กำหนดไว้เดิม นอกจากงบประมาณ
เพิ่มทุนดังกล่าว ธนาคารจะหาเงินทุนเพิ่มเติมจากแหล่งอื่น ๆ คือ ขอความ
ช่วยเหลือธนาคารแห่งประเทศไทยในการรับช่วงซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงินที่เกิดจาก
กสิกรรม และขอทำความตกลงกับธนาคารพาณิชย์ในเรื่อง overdraft ตลอดจน
พยายามออกหุ้นกู้เป็นงวด ๆ ต่อไปด้วย

Faint, illegible text at the top of the page, possibly a header or introductory paragraph.

Second block of faint, illegible text, appearing to be a list or a series of short paragraphs.

Third block of faint, illegible text, continuing the list or series of paragraphs.

Fourth block of faint, illegible text, possibly a concluding paragraph or a separate section.

Fifth block of faint, illegible text at the bottom of the page, possibly a footer or a signature.

ผนวก I

ท้องที่ดำเนินงานของสาขา 2510

(สืบห้าสาขา)

ใน 2510 สาขา 15 สาขาซึ่งธนาคารได้ตั้งขึ้นประจำจังหวัดในภาคพัฒนาต่างๆ ดำเนินงานให้กู้เงินแก่เกษตรกรโดยตรงในท้องที่ ดังต่อไปนี้

ภาคเหนือ

1. สาขาเชียงราย (ดำเนินงานตั้งแต่ ธ.ค. 09) อำเภอเมืองเชียงราย แม่จัน เชียงแสน แม่สาย เทิง และ เชียงของ รวม 6 อำเภอ
2. สาขาเพชรบูรณ์ (ดำเนินงานตั้งแต่ ธ.ค. 09) อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ วิเชียรบุรี หนองไผ่ หล่มสัก และ หล่มเก่า รวม 5 อำเภอ
3. สาขาแพร่ (ดำเนินงานตั้งแต่ มิ.ย. 10) อำเภอเมืองแพร่ ร้องกวาง สอง สุงเม่น และ เต็นชัย รวม 5 อำเภอ
4. สาขาสุโขทัย (ดำเนินงานตั้งแต่ มิ.ย. 10) อำเภอเมืองสุโขทัย ศรีสำโรง สวรรคโลก ศรีสัชชาลัย และ ท่งเสลี่ยม รวม 5 อำเภอ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

5. สาขาอุดรธานี (ดำเนินงานตั้งแต่ ธ.ค. 09) อำเภอเมืองอุดรธานี หนองหาน บ้านผือ กุมภวาปี หนองบัวลำภู และอำเภอเมืองหนองคาย (จังหวัดหนองคาย) รวม 6 อำเภอ

6. สาขาขอนแก่น (ดำเนินงานตั้งแต่ มิ.ย. 10) อำเภอเมืองขอนแก่น บ้านไผ่
ชนบท ภูเวียง มัญจาคีรี
น้ำพอง กระนวน และหนอง
เรือ รวม 8 อำเภอ
7. สาขาชัยภูมิ (ดำเนินงานตั้งแต่ มิ.ย. 10) อำเภอเมืองชัยภูมิ บ้านเขว้า
จัตุรัส เกษตรสมบูรณ์ ภูเขียว
คอนสวรรค์ บ้านหันฉัตร
และกิ่งอำเภอบ้านแท่น รวม 7
อำเภอ กับ 1 กิ่ง

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

8. สาขาปราจีนบุรี (ดำเนินงานตั้งแต่ มิ.ย. 10) อำเภอเมืองปราจีนบุรี ศรี-
มหาโพธิ วัฒนานคร กบินทร์
บุรี อรัญประเทศ และสระแก้ว
รวม 6 อำเภอ
9. สาขาระยอง (ดำเนินงานตั้งแต่ ก.ค. 10) อำเภอเมืองระยอง บ้านค่าย
แกลง และอำเภอเมืองจันทบุรี
กับท่าใหม่ (จังหวัดจันทบุรี)
รวม 5 อำเภอ

ภาคตะวันออก

10. สาขาเพชรบุรี (ดำเนินงานตั้งแต่ ธ.ค. 09) อำเภอเมืองเพชรบุรี บ้านลาด
ชะอำ ท่าทาง บ้านแหลม
และเขาย้อย รวม 6 อำเภอ
11. สาขาสุพรรณบุรี (ดำเนินงานตั้งแต่ ก.ค. 10) อำเภอเมืองสุพรรณบุรี ศรี-
ประจักษ์ คอนเฑียย์ บาง-
ปลาม้า อุทอง สามชุก และ
เดิมบางนางบวช รวม 7 อำเภอ

ภาคใต้

12. สาขาปัตตานี (ดำเนินงานตั้งแต่ ม.ย. 10) อำเภอเมืองปัตตานี โคกโพธิ์
ยะรัง ปะนาเระ หนองจิก
และยะหริ่ง รวม 6 อำเภอ

13. สาขานครศรีธรรมราช
(ดำเนินงานตั้งแต่ ก.ค. 10)

อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช
ปากพนัง หัวไทร เขียวใหญ่
และลานสกา รวม 5 อำเภอ

ภาคกลาง

14. สาขาพระนครศรีอยุธยา
(ดำเนินงานตั้งแต่ ธ.ค. 09)

อำเภอพระนครศรีอยุธยา ภาชี
อุทัย บางปะอิน ท่าเรือ
วังน้อย นครหลวง และอำเภอ
เมืองอ่างทอง(จังหวัดอ่างทอง)
รวม 8 อำเภอ

15. สาขาสระบุรี (ดำเนินงานตั้งแต่ พ.ค. 10)

อำเภอเมืองสระบุรี หนองแซง
หนองแค เสาไห้ วิหารแดง
บ้านหมอ แก่งคอย พระพุทธ-
บาท และอำเภอเมืองลพบุรี
กับพัฒนานิคม (จังหวัดลพบุรี)
รวม 10 อำเภอ

รวมทั้งหมด 95 อำเภอ กับ 1 กิ่งอำเภอ

ผนวก 2

ลูกค้าประจำสาขา 2510

(สืบหาสาขา)

สาขา	จำนวน เกษตรกร ซึ่งสาขา ได้รับชน ทะเบียน เป็นลูกค้า	จำนวนผู้พัน จากการ เป็นลูกค้า	จำนวนลูกค้า เมื่อสิ้นปี	จำนวนลูกค้า ผู้ สูญ	จำนวนผู้ขอ ช้ ชันทะเบียน ซึ่งสาขาไม่รับ เป็นลูกค้า
(1) เชียงราย	4,052	11	4,041	3,750	763
(2) เพชรบูรณ์	5,708	16	5,692	4,305	1,595
(3) พระนครศรีอยุธยา	4,596	17	4,579	4,190	690
(4) อุดรธานี	4,330	22	4,308	3,601	1,202
(5) เพชรบุรี	2,436	—	2,436	1,858	568
(6) สระบุรี	2,942	3	2,939	1,995	334
(7) แพร่	1,887	—	1,887	1,691	1,602
(8) สุโขทัย	2,906	—	2,906	2,606	685
(9) ชัยภูมิ	2,687	2	2,685	2,279	624
(10) ขอนแก่น	2,715	1	2,714	2,163	681
(11) ปราจีนบุรี	1,763	—	1,763	1,404	483
(12) บัณฑิตาน	1,957	—	1,957	1,024	68
(13) ระยอง	2,954	—	2,954	2,001	675
(14) นครศรีธรรมราช	2,615	13	2,602	1,556	805
(15) สุพรรณบุรี	1,816	1	1,815	1,416	451
รวม	45,364	86	45,278	35,839	11,226